

AUTE DE 20 DE DESEMBRE DE 2005

Procediment concursal: el privilegi atorgat als crèdits a favor dels treballadors no es pot fer extensiu als crèdits a favor de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.- Creditors privilegiats que gaudeixen del dret d'abstenció: no perden la seva preferència pel fet de no exercitar el dret d'abstenció.- Costes: criteris per a la seva imposició

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- L'Aute de 28-3-2003 de la Batllia va declarar en estat de cessació de pagaments i fallida el Sr. Joan Ramon S.M., titular dels negocis D., D. 2, E. S., així com les societats F.,SL i T.,SL. En el mateix Aute es van nomenar administradors de la fallida els Srs. B.C. i S.B..

Per escrit de 30-3-2003, la representació de la C.A.S.S. plantejava un incident relatiu a la preferència en el cobrament per part dels creditors que concorrien a la fallida.

II.- L'Honorable Tribunal de Batlles va dictar Aute, de data 26-4-2005, en el qual establia el que segueix: "DECIDEIX: Aprovar la proposta de repartiment de fons efectuat per l'Administració Judicial en el seu escrit de data 25 d'octubre del 2004, el qual serà tramés a tots els creditors considerats amb benefici en el present procediment concursal al moment de procedir a la notificació de la present resolució, i un cop aquesta ferma, ordenar el repartiment d'acord amb els continguts de dit escrit".

III.- La representació processal de la CAIXA ANDORRANA DE SEGURETAT SOCIAL va interposar recurs contra l'Aute dictat per l'Honorable Tribunal de Batlles i, en data 20-10-2005, va presentar llur escrit de conclusions, segons el qual i pels arguments continguts en el mateix sol·licitava la revocació de l'Aute dictat.

Per el contrari, els administradors judicials de la fallida van presentar escrit de contesta a les conclusions, de data 7-11-2005, segons el qual demanaven la confirmació de l'Aute dictat.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY.

FONAMENTS DE DRET

I.- La resolució d'aquest recurs exigeix analitzar els diferents motius o greuges en els quals la part recurrent fonamenta el seu recurs. En primer terme, entén que l'objecte del debat rau en la interpretació dels articles relatius a la prelació de crèdits en el procés concursal. Així, considera que s'ha de diferenciar entre privilegis generals, que recauen sobre la totalitat del patrimoni del deutor, i privilegis especials, els quals es projecten sobre béns concrets. I si bé aquests darrers confereixen preferència sobre la resta de crèdits ordinaris o privilegiats generals, cedeixen front a aquells crèdits privilegiats generals que siguin singularment privilegiats, com els de les cotitzacions de la CASS en virtut de l'article 39 del Decret de fallides. Es tracta d'un superprivilegi. En segon terme, considera que la interpretació de l'administració judicial que sustenta que els crèdits hipotecaris no formen part de la massa, excepte si l'assegurança o garantia no cobreix la totalitat del crèdit, ha de cedir front al superprivilegi i en aquells casos en els que no s'exercita el dret de separació. Afegeix que la literalitat dels articles 14.2, 51, 54 i 62 a 64 del Decret recolza la seva argumentació.

L'estudi i decisió d'aquest recurs exigeix posar de manifest que quan esdevé una situació d'insolvència, entesa, des d'un punt de vista objectiu, com aquella situació on el passiu esdevé superior a l'actiu, de manera que amb la realització de tot el patrimoni no és

possible atendre al compliment de tots els drets relatius dels creditors, la regla o criteri general és l'ordenació dels creditors segons el principi de la par conditio creditorum, entès com la concurrència en peu d'igualtat de tots els creditors front al patrimoni del deutor, de manera que caldrà procedir a una reducció proporcional dels crèdits per a la seva satisfacció.

II.- Excepcionalment, ja sigui per raons que poden trobar el seu fonament en determinades concepcions històriques o bé per intervenció del legislador, perquè així atorga una major protecció a determinats interessos, existeixen determinats crèdits que no es veuen abocats a la par conditio creditorum, sinó que gaudeixen del que es coneix amb el nom de privilegis. Arribats a aquest punt, s'ha de posar de manifest que en el present cas, tant el crèdit de la CASS com els crèdits hipotecaris tenen una qualitat que els aparta de la par conditio creditorum i que és la seva condició de privilegiats. Amdós classes de crèdits són privilegiats. Nogensmenys, com que el legislador preveu que puguin existir diferents classes de crèdits privilegiats que no concorren amb el conjunt dels creditors en el cobrament, sinó que, precisament, gaudeixen de preferència en la satisfacció dels mateixos, s'escau ordenar aquests diferents crèdits privilegiats quan concorren conjuntament en una situació d'insolvència. I aquest problema: el de la prelació dels diferents crèdits privilegiats és el que s'escau resoldre en aquest litigi.

Les qüestions o extrems que ara s'han de respondre són si, d'acord amb l'escrit de la CASS, de 30-3-2004, els crèdits per les cotitzacions socials mereixen o no la condició de crèdits preferents respecte dels crèdits amb dret d'abstenció o separació quan no s'exercita aquesta facultat.

III.- Quant a aquesta qüestió, cal abans d'analitzar-la efectuar unes concretes mencions a la noció del crèdit superprivilegiat, referit als crèdits dels treballadors, amb determinades circumstàncies i condicionants, atès que la CASS pretén, segons el seu escrit de conclusions, defensar que l'import de les cotitzacions degudes gaudiria de prelació front a qualsevol crèdit, tota vegada que estaríem davant la hipòtesi del crèdit super privilegiat. Aquest primer

argument no pot reeixir per diferents raons. Així, encara que és cert que l'article 39 del Decret de 4-10-1969, sobre procediment d'arranjament judicial i fallida, atribueix la condició de crèdits privilegiats (general sobre la totalitat dels béns mobles o immobles) a les sumes degudes a títol de llur treball, els obrers, empleats o representants de comerç d'una empresa, aquesta consideració de crèdit privilegiat, que s'estén també a la CASS, no pot ésser entesa com l'atribució de la condició de crèdit superprivilegiat, tota vegada que aquesta qualitat s'atorga en altres ordenaments jurídics de l'entorn solament quan es compleixen determinades circumstàncies (limitacions temporals- darrers trenta dies de sou- i quantitatives. Cfr. art. 32 del RDL que aprova el tex refòs de la Llei de l'estatut dels treballadors espanyola, de 24-3-1995), de manera que s'explicita que, en aquelles condicions, el crèdit gaudirà de preferència sobre qualsevol altre crèdit, mentre que els crèdits salarials restants són postergats front als crèdits amb garantia hipotecària o pignoratícia. I aquesta mateixa conclusió és la que s'obté a l'ordenament jurídic andorrà de la lectura del que disposa l'article 40 del Decret, segons el qual es lliurarà als treballadors a títol provisional una suma que no ultrapassi el mes de salari i que l'haurà de lliurar l'Administrador, malgrat l'existència de qualsevol altre crèdit.

Per consegüent, i en atenció a les consideracions anteriors, no s'escau reconèixer la condició de crèdit superprivilegiat a les sumes degudes a la CASS i procedeix analitzar la resta dels motius o greuges en què es fonamenta el recurs interposat.

IV.- La següent qüestió, aquesta sí que constitueix el nucli de l'argumentació que formula la CASS, consisteix en entendre que si els creditors que gaudeixen del dret d'abstenció o de separació de la massa concursal no empren aquesta facultat perden la seva preferència front als crèdits de la CASS.

Per a resoldre la precedent qüestió s'escau interpretar el contingut dels articles 14.2 en relació fonamentalment amb els articles 62 a 64 del Decret d'arranjament judicial i de fallida. Considera la part recurrent que si els creditors privilegiats que gaudeixen de dret d'abstenció no l'han exercitat en temps i forma

no disposaran de preferència i passaran a formar part de la massa de la fallida. Aquesta interpretació no pot ésser acceptada per aquesta Sala. En efecte, l'article 14, en el seu apartat segon, entén que, excepte quan l'assegurança o garantia no sigui suficient, els creditors hipotecaris, pignoraticis o beneficiaris de fiances, així com els que contenen amb privilegis especials mobiliaris o immobiliaris, no formen part de la massa. I aquesta asseveració legal exigeix que sigui cohonestada amb allò que disposen els articles 62 a 64 del Decret. En aquests darrers articles s'estableix (art. 62) que els creditors pignoraticis poden veure reemborsat el seu deute per l'Administrador i que es retiri la penyora en benefici de la massa. I si no es retira es pot requerir al creditor per a procedir a la venda o, subsidiàriament, efectuar-la en el seu lloc. Respecte dels immobles, es determina (art. 63) que els creditors hipotecaris o que tenen un privilegi especial immobiliari tenen un termini de dos mesos des de la notificació per a procedir a la venda forçosa dels immobles afectats per llurs privilegis o hipoteques. Si l'acció no s'exercita es procedirà a la venda dels immobles en pública subhasta. I l'article 64 disposa que sobre el preu de la venda dels immobles tindrà preferència immediata els crèdits que gaudeixin d'un privilegi immobiliari especial (venedors d'immobles, arquitectes i empresaris per raó de llurs honoraris i creditors hipotecaris). Es determina també que si el preu esdevé insuficient per a satisfer en la seva totalitat als creditors beneficiaris d'un privilegi especial, immobiliari o d'una hipoteca, els mateixos creditors concorren amb els creditors ordinaris sobre la massa.

Per consegüent, encara que resta clar l'existència d'un dret d'abstenció o de separació atribuït als creditors hipotecaris o amb privilegi especial immobiliari (art. 63), entès com la facultat de separar-se del procés d'execució col·lectiva, al marge d'aquesta facultat els esmentats crèdits gaudeixen també de la qualitat de la preferència en els termes que estableixen els articles del Decret ja referits. D'aquí que siguin beneficis diversos el dret de separació o abstenció i els privilegis que confereixen preferència als creditors, exceptuant així la par conditio creditorum. Per això, amb independència que no s'hagi exercitat el dret de separació o abstenció, no es pot mantenir que, a més de la pèrdua de portar a terme una execució separada de

l'execució col·lectiva, el crèdit perdi la preferència de la qual el dota la llei, atès que en els articles referits es preveu, per una banda l'execució separada, i per altra, i de forma explícita, que quan s'efectua la venda, sense distingir si és aquesta fruit del dret de separació o dins de l'execució col·lectiva, els creditors privilegiats tenen preferència (cfr. art. 64) . I a la mateixa conclusió s'arriba des de la lectura de l'article 65 del Decret. En efecte, en aquest precepte s'estableix un repartiment entre els creditors amb les següents normes de prelació: "Quant a l'actiu immobiliari, el preu s'hagi invertit en pagar primerament els crèdits privilegiats i després els crèdits hipotecaris, la resta serà repartida a prorrata entre tots els creditors aprovats i admesos". Per tant, si no s'exercita el dret de separació o abstenció, no es perd la preferència com a qualitat del crèdit, sinó que aquesta segueix existint i, en aquest ordre d'idees, només concorren els creditors privilegiats amb els ordinaris quan el preu de l'immoble sobre el qual es projecta la garantia esdevé insuficient per a satisfer totalment aquests crèdits.

I en res obsta les anteriors conclusions el que disposen els articles 51 i 54 del Decret, atès que en els mateixos es contempla el dret de separació o abstenció, entès com la facultat de separar-se de l'execució col·lectiva o conjunta, però sense, com hem raonat, que signifiqui, pel cas que no s'exerciti aquesta facultat, la pèrdua de les preferències atribuïdes al dret de crèdit.

V.- D'acord amb els arguments exposats amb anterioritat, procedeix confirmar la resolució d'instància i refusar el recurs interposat. Nogensmenys, atès que es tracta d'una qüestió d'interpretació sobre les normes del Decret d'arranjament judicial i fallida, que ha suscitat un incident en el procediment concursal, i tota vegada que no existia jurisprudència al respecte, essent defensable, des d'un punt de vista tècnic, la tesi de la recurrent, s'ha d'entendre que concorren circumstàncies excepcionals que justifiquen la no imposició a la part recurrent de les costes processals.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia
d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs interposat per la CAIXA
ANDORRANA DE SEURETAT SOCIAL contra l'Aute, de data 26-
4-2005, i confirmar íntegrament la seva part decisòria.
Procedeix no efectuar imposició de les costes processals
d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en
serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia,
per al seu coneixement i als efectes escaients,
definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-